

Startnotitie voor het plan van aanpak 'Thuisvesting vergunninghouders'.

1. Waarom een plan van aanpak?

De komende periode worden er veel vergunninghouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) in de gemeente Dalfsen gevestigd. De taakstelling voor 2016 is 71 vergunninghouders. Hiervan moeten nog 51 personen gehuisvest worden. Een deel zal dit najaar woonruimte in onze gemeente krijgen, maar we verwachten ook een deel in 2017 te verwelkomen. Voor 2017 is de taakstelling nog niet bekend, maar naar verwachting is deze ook hoger dan in vorige jaren.

Voor de huisvesting is een plan van aanpak. Naast de gebruikelijke huisvesting in huurwoningen van woningcorporaties zijn er locaties aangewezen waar tijdelijk (maximaal 10 jaar) woonunits geplaatst worden om aan de taakstelling van de provincie te kunnen voldoen. Dit plan wordt nu uitgevoerd. Voor de opvang, integratie en begeleiding van vergunninghouders (de 'thuisvesting' zoals we het noemen) ligt er nog geen plan.

Het huisvesten van vergunninghouders is niet nieuw. Vergunninghouders zijn ook de afgelopen decennia opgevangen en begeleid bij hun komst in Dalfsen. De grotere aantallen zorgen echter voor extra druk op bestaande voorzieningen en processen, op vrijwilligers en professionals, maar ook op de buurten waar de woonunits tijdelijk geplaatst zullen worden. Kortom, noodzaak om naast een plan van aanpak voor de huisvesting, ook een plan van aanpak voor de 'thuisvesting' te maken.

2. Wat komt er in het plan van aanpak te staan?

Het plan van aanpak omvat alle maatschappelijke terreinen die in beeld komen op het moment dat vergunninghouders zich in Dalfsen hebben gevestigd. We denken daarbij aan:

- 1 De ontvangst en eerste stappen bij vestiging in de gemeente Dalfsen
Huisvestingsgerelateerde processen, de voorbereidingen vooraf, de intake, bijstand, start van de inburgering, de kennismaking met de omwonenden, etc.
- 2 Taal en inburgering, participatie en werk
Taallessen en in de praktijk brengen van de taal, maatschappelijke begeleiding, participatieverklaringstraject, zinvolle daginvulling en toeleiding naar werk
- 3 Onderwijs en voorschoolse voorzieningen
NT2 onderwijs en leerlingenvervoer, VVE en peuterspeelzaalwerk.
- 4 Integratie in de buurt, wijk of dorp
Verbinding in de buurt. Kennismaken met het dorp. Sport en recreatie, kunst en cultuur, buurtactiviteiten, vrijwilligerswerk, etc.
- 5 Preventie, begeleiding en hulpverlening
Vroegsignalering, toegankelijkheid van laagdrempelige voorzieningen en opvoedondersteuning, interculturele communicatie & hulpverlening.

In het plan van aanpak beschrijven we per thema hoe de situatie nu is, wat onze ambitie is, wat op dit moment knelpunten zijn en de acties die we de komende tijd gaan in of uitzetten. Dit resulteert in een uitvoeringsgerichte beleidsnotitie met een concrete planning.

3. Met wie stellen we het plan van aanpak op?

Op een aantal onderdelen hebben we een duidelijke regierol in afstemming met de uitvoerende organisaties. Denk bijvoorbeeld aan het intakeproces, de maatschappelijke begeleiding, het traject richting werk en inkomen en hulpverlening.

Op het thema integratie, maatschappelijke participatie, preventie en welzijn hebben we als gemeente een kleinere rol en zijn we voor een groot deel afhankelijk van de initiatieven en activiteiten die door inwoners en organisaties zelf worden geïnitieerd. We kunnen hier vooral faciliterend of stimulerend zijn. Daarom is de input van inwoners en organisaties van groot belang en kiezen we hier duidelijk voor een hogere trede op de participatieladder.

Werkgroepen vergunninghouders

In april is een werkgroep 'vergunninghouders' met betrokken organisaties opgericht. Daarin zitten de volgende deelnemende organisaties:

- Vluchtelingenwerk
- Humanitas
- Taalpunt
- Landstede taalonderwijs en vrijwilligerssteunpunt
- Enoch taaleducatie
- Participatieraad
- SMON Welzijn vanuit de welzijnsorganisaties
- Betrokken medewerkers vanuit de gemeente (consulenten werk en inkomen, jeugdhulp, netwerkcoördinator bedrijven).

De werkgroep is opgesplitst in twee subgroepen: 'scholing, inburgering en participatie', en 'preventie, zorg en welzijn'. We betrekken deze werkgroepen uitvoerig bij het opstellen van het plan van aanpak, omdat zij een groot onderdeel zijn van de uitvoering in de praktijk zoals die nu is en ons goed kunnen adviseren. Ook kunnen zij een belangrijke rol vervullen in het verdere participatietraject.

In gesprek met inwoners en maatschappelijk middenveld

Naast de werkgroepen met organisaties en medewerkers die in de uitvoering direct met de doelgroep te maken hebben, zijn er nog veel andere potentiële gesprekspartners, die we willen betrekken. We denken aan:

- Vergunninghouders (die recent in Dalfsen zijn komen wonen, en die hier al langere tijd wonen)
- Omwonenden en geïnteresseerde/actieve inwoners
- Het verenigingsleven (sport, recreatie en cultuur)
- Plaatselijk belangen
- Diaconieën
- Huisartsen
- Scholen
- Het lokale bedrijfsleven
- Sociale kernteams

We zullen op diverse manieren met deze groepen in gesprek gaan. Eén daarvan is om in oktober/november brainstormavonden te organiseren waarbij we ideeën van inwoners en lokale verenigingen/diaconieën of andere verbanden verzamelen en het draagvlak proberen te vergroten.

4. Wat zijn inhoudelijke uitgangspunten?

Het plan van aanpak is gericht op een **zo goed en snel mogelijke integratie van vergunninghouders in de gemeente Dalfsen**. Daarvoor:

- is **draagvlak nodig onder inwoners**. Daarom willen we ontmoeting en verbinding in de buurt en kern stimuleren en faciliteren. We hebben de overtuiging dat dit mogelijke vooroordelen en angst (deels) kan voorkomen en dat dit de kans op een succesvolle integratie vergroot.
- zetten we in op een **zo snel mogelijke taalverwerving** van vergunninghouders, van jong tot oud. Het spreken van de Nederlandse taal is immers een vereiste om te een baan te kunnen krijgen en te kunnen integreren.
- zetten we in op een **zinnvolle daginvulling** voor vergunninghouders, zo snel mogelijk na huisvesting in Dalfsen. Dit om de integratie te bevorderen, de kans op werk te vergroten en verveling en sociaal-psychische problematiek te voorkomen.
- zoveel als mogelijk gekeken naar de **talenten, vaardigheden en drijfveren** van mensen (zonder dat dit vrijblijvendheid met zich meebrengt).

- zetten we in op **preventie en laagdrempelige ondersteuning** om mogelijke problemen die (zijn of kunnen) ontstaan bij gezinnen en individuen vroegtijdig te herkennen en op in te kunnen spelen.
- is **maatwerk** nodig, waarbij gelijke situaties vragen om een gelijke aanpak, en verschillende situaties ook verschillend kunnen worden behandeld. Dit betekent ook dat de inburgeringstrajecten waar de gemeente regie op voert, op maat gesneden zullen zijn.

In het plan van aanpak worden deze algemene uitgangspunten vertaald in concrete doelstellingen en actiepunten, zodat we kunnen monitoren en sturen.

5. Wat gaat het kosten?

Op dit moment is het niet mogelijk om al een goede inschatting te maken van het benodigd budget. We hebben nog geen compleet beeld en weten niet wat er uit de gesprekken met o.a. organisaties en inwoners komt.

Een aantal dingen weten we wel, namelijk:

- dat het bijstandsbestand de komende jaren verder zal gaan groeien en dat ook de bijzondere bijstandsuitgaven stijgen (de verhoogde uitgaven voor bijzondere bijstand zijn (deels) al meegenomen in de voorjaarsnota).
- dat het verhoogde aantal statushouders dat hier komt (mogelijk tijdelijk) een extra werkbelasting is en wordt voor met name de consulenten Werk en Inkomen en de administratie, evenals voor Vluchtelingenwerk.
- dat de hogere kosten voor maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk en het participatieverklaringstraject ongeveer kunnen worden gedekt door de vergoeding die we vanuit het COA krijgen (er vanuit gaande dat ons plan van aanpak voor de participatieverklaring aan de voorwaarden voldoet).
- dat we extra budget nodig zullen hebben voor de uitvoering van het plan van aanpak.

Hoe hoog het extra benodigde budget zal zijn, is op dit moment moeilijk in te schatten. In het plan van aanpak komt hier een concreet voorstel voor.

6. Wanneer is het plan van aanpak klaar?

We willen dit plan van aanpak duidelijk met input van inwoners en organisaties opstellen. Dit is ook in lijn met de opdracht van de gemeenteraad. Dat heeft in de planning de consequentie dat het plan niet voor maart in de raad behandeld kan worden (zie planning hieronder). Omdat er nu in de praktijk al knelpunten worden geconstateerd en naar verwachting eind 2016 /begin 2017 de eerste units worden opgeleverd, is dit voor een aantal onderwerpen niet wenselijk. Daarom willen we met name thema 1: *De ontvangst en eerste stappen bij vestiging in de gemeente Dalfsen*, met de direct betrokken organisaties uitwerken zonder uitgebreid participatietraject (hier ligt ook een regierol voor de gemeente) en apart ter besluitvorming voorleggen. Uitvoerbare ideeën die later in het participatietraject ingebracht worden en tot verbetering op dit thema leiden, kunnen dan nog wel leiden tot aanpassing. We nemen thema 1 dan ook wel op in het integrale plan, maar de acties op dit thema zijn dan mogelijk al in uitvoering.

September/- half oktober:

Verdieping en oriëntatie

- gesprekken met organisaties, bespreking in werkgroepen vergunninghouders
- uitwerken thema 1 (ontvangst en eerste stappen bij vestiging in de gemeente Dalfsen)
- verkenning van succesvolle initiatieven of pilots in andere gemeenten
- Voorbereiden brainstormavonden (afstemming met participatieraad en plaatselijk belangen)

2^e helft oktober - 1^e helft november:

brainstormavonden en concept thema 1 klaar

- Brainstormavonden met inwoners, verenigingen, organisaties, etc.
- Collegevoorstel thema 1

1^e helft nov. – 1^e week dec.: *opstellen plan van aanpak*

- Verwerken input brainstormavonden
- afstemming met werkgroepen vergunninghouders
- Collegevoorstel 6 december klaar

14 december- 17 januari *inspraakperiode, advies participatieraad*

Tweede helft januari: *aanpassingen n.a.v. inspraak, college- en raadsvoorstel*

Begin februari - maart *college- en raadsbehandeling*